

วอนรัฐปกป้องสิทธิบัตรกวาวเครือขาวจากมะกัน

ที่มา: ผู้จัดการ (10 กุมภาพันธ์ 2549)

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ จับมือนักวิจัยไทย เรียกร้องให้ภาครัฐตรวจสอบสิทธิบัตรกวาวเครือขาวจากอเมริกาว่าละเมิดสิทธิบัตรของไทยหรือไม่ หวั่นกระทบอุตสาหกรรมสมุนไพรไทย เพราะผู้บริโภคแห่ใช้ของนอก ซึ่งปัจจุบันต่างชาตินำสมุนไพรไทยมาใช้อย่างแพร่หลายโดยที่ไทยไม่ได้ประโยชน์

วันนี้ (9 ก.พ.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแถลงข่าวเรื่อง “สิทธิบัตรกวาวเครือต่างชาติและผลกระทบต่อประเทศไทย” ณ โรงแรมเซ็นจูรี พาร์ค กรุงเทพฯ โดยมีนายศุภชัย หล่อโลหการ ผู้อำนวยการ สนช. เป็นประธาน พร้อมด้วยรองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เชิดชูวิชาศาสตร์ เมธีส่งเสริมนวัตกรรม และนายนาคา ฟุริงษ์โรจน์ นายกสมาคมอุตสาหกรรมสมุนไพรไทย

นายศุภชัย กล่าวว่า ในขณะที่ประเทศไทยมีการเจรจาเกี่ยวกับเรื่องเขตการค้าเสรี (FTA) กับประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างเข้มข้น ประเทศไทยก็ได้ถูกคุกคามทรัพย์สินทางปัญญา โดยเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2548 มีการยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการนำกวาวเครือขาวมาใช้เรื่อง Breast enhancement system (ระบบเพิ่มขนาดเต้านม) ซึ่งถือสิทธิโดย Savvier Inc. ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีข้อถือสิทธิ์ 37 ข้อ ซึ่งเน้นการใช้อุปกรณ์ขนาดเต้านมควบคู่กับการใช้กวาวเครือขาว โดยอาศัยความรู้จากภูมิปัญญาไทย และองค์ความรู้ใหม่จากนักวิจัยของไทย

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2548 มีการยื่นคำขอรับสิทธิบัตรการสกัดกวาวเครือขาวเรื่อง Pueraria candollei var.mirifica A Shaw.& Suvat Extract (สารสกัดจากกวาวเครือขาว) โดยนักประดิษฐ์ Damelio Frank S.SR ซีอีโอของบริษัท Bio-Botanica Inc. และ Mirhom Youssef พนักงานบริษัท ถือสิทธิ์โดย Bio-Botanica Inc.ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีข้อถือสิทธิ์ 19 ข้อ ซึ่งเน้นการสกัดสารจากหัวกวาวเครือขาว เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องสำอางกระชับผิว ซึ่งขณะนี้บริษัท Bio-Botanica Inc.ได้ผลิตสารสกัดกวาวเครือขาว ภายใต้ชื่อทางการค้า “Puresterol” และมีการนำเข้ามาทำในตลาดประเทศไทยแล้ว ทำให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยได้รับผลกระทบทางการค้า เนื่องจากค่านิยมผู้บริโภคที่มักให้คุณค่ากับของที่นำเข้าจากต่างประเทศมากกว่าที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ

“ในการดำเนินการที่ผ่านมา สนช.ได้พัฒนาโครงการนวัตกรรม “พิวราเร็กซ์” ซึ่งเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางจากกวาวเครือขาว เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสมุนไพรไทย ทั้งนี้ สิทธิบัตรทั้ง 2 ฉบับ จะทำให้บริษัทในต่างประเทศมีความได้เปรียบทางการค้า โดยจะเข้ามา

แทรกแซงส่วนแบ่งการตลาดกับผลิตภัณฑ์สมุนไพรกวางเครือขาวจากประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสมุนไพรไทยเป็นอย่างมาก”

ด้าน ศาสตราจารย์ ดร.วิชัย กล่าวว่า อยากให้ประชาชน บุคลากรหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนภาครัฐให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาพื้นบ้านของประเทศ ตลอดจนผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการละเมิดสิทธิบัตรของประเทศไทย ซึ่งในการดำเนินงานขั้นต่อไป คงจะมีการนัดประชุมปรึกษาหารือถึงแนวทางในการยื่นคัดค้านว่าสิทธิบัตรทั้ง 2 ฉบับดังกล่าว เข้าข่ายผิดตามระเบียบกฎหมาย The Convention on Biological Diversity (CBD) หรือไม่

“คนไทยควรจะหันมามองคุณค่าในเชิงพาณิชย์ของสมุนไพรกวางเครือขาว ว่าสามารถก่อให้เกิดมูลค่ามากเพียงใด ซึ่งขณะนี้เป็นที่ชัดเจนแล้วว่าต่างประเทศให้ความสนใจในการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแพร่หลาย โดยที่ประเทศไทยไม่ได้อะไร เพราะไม่ให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาของไทยเอง” ศาสตราจารย์ ดร.วิชัย กล่าว

ขณะที่ นายนาคา กล่าวว่า กวางเครือเป็นสมุนไพรของไทยที่มีคุณค่า การที่บริษัทในต่างประเทศจะนำไปทำการวิจัย หรือประโยชน์ทางการค้า ตามหลักการต้องทำหนังสือขออนุญาตกับรัฐบาลไทย แต่ในปัจจุบันไม่แน่ใจว่าต่างประเทศได้ขออนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมาย หรือมีการละเมิดสิทธิบัตรของประเทศไทยหรือไม่ จึงอยากให้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปตรวจสอบอย่างถูกต้อง

“ทางสมาคมฯได้ประชุมกับกระทรวงสาธารณสุข โดยจะขอขบประมาณในการจดสิทธิบัตร 12 สมุนไพรแห่งชาติ เพื่อให้สามารถขยายตลาดในต่างประเทศ เนื่องจากต้องเสียเงินค่ารักษาสิทธิบัตรต่อปี นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดที่จะเปลี่ยนให้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากเดิมที่อยู่ภายใต้ต้องการอาหารและยา (อย.) ให้อยู่ในรูปอาหารเสริม เพื่อให้ง่ายในการส่งออกยังต่างประเทศ”